

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Maj 2023

Rigsrevisionens notat om
beretning om

Landbrugsstyrelsens forvaltning af tilskuds- sager med kvalificeret indikation på svig

Opfølgning i sagen om Landbrugsstyrelsens forvaltning af tilskudssager med kvalificeret indikation på svig (beretning nr. 12/2021)

3. maj 2023

RN 708/23

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Landbrugsstyrelsens forvaltning af tilskudssager med kvalificeret indikation på svig, som blev indledt med en beretning i 2022. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 16. juni 2022.

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har udformet beskrivelser af arbejdsgange i forbindelse med samarbejdet med Rigsrevisionen, har oprettet en særskilt enhed for svig og omgåelse i Landbrugsstyrelsen, har etableret en systematiseret praksis for Landbrugsstyrelsens fortolkning af regler i EU-forordninger og har etableret nye rammer for Landbrugsstyrelsens anvendelse af Kammeradvokaten. Rigsrevisionen finder ministeriets initiativer tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i marts 2022 en beretning om Landbrugsstyrelsens forvaltning af tilskudssager med kvalificeret indikation på svig. Beretningen handlede om, hvorvidt Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri havde forvaltet tilskudssager med kvalificeret indikation på svig tilfredsstillende. Beretningen blev afledt af Rigsrevisionens tidligere beretning nr. 15/2020 om forvaltning af tilskud til landbrugere. Rigsrevisionen tog initiativ til at undersøge forvaltningen af tilskudssager med kvalificeret indikation på svig på baggrund af en anonym henvendelse, som Rigsrevisionen modtog i oktober 2021. Det fremgik af henvendelsen, at Landbrugsstyrelsen ikke havde udleveret oplysninger om alle sager med kvalificeret indikation på svig i forbindelse med Rigsrevisionens beretning om forvaltning af tilskud til landbrugere.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de skarpt, at Landbrugsstyrelsen i strid med rigsrevisorloven ikke havde udleveret alle de oplysninger, som Rigsrevisionen efterspurgte, da beretningen om forvaltning af tilskud til landbrugere blev udarbejdet.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Statsrevisorerne vurderede, at omfanget af mangler, fejl og uregelmæssigheder i Landbrugsstyrelsens forvaltning af tilskudssager med mistanke om svig havde været så stort, at det var udtryk for en bekymrende og usædvanlig forvaltningskultur.

Statsrevisorerne fandt det meget utilfredsstillende, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri havde forvaltet tilskudssager med mistanke om svig på et mangelfuldt og juridisk uklart grundlag og ikke havde foretaget politianmeldelser i det omfang, som Kammeradvokaten havde tilrådt.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris arbejde med at udforme beskrivelser af arbejds-gange i forbindelse med samarbejdet med Rigsrevisionen.	Behandles i dette notat.
2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris arbejde med at oprette en særskilt enhed for svig og omgåelse i Landbrugsstyrelsen.	Behandles i dette notat.
3. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris arbejde med at etablere en systematiseret praksis for Landbrugsstyrelsens fortolkning af regler i EU-forordninger.	Behandles i dette notat.
4. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris arbejde med at etablere nye rammer for Landbrugsstyrelsens anvendelse af Kammeradvokaten, herunder sagsbehandlingstiden, med henblik på at etablere en effektiv bekæmpelse af svig.	Behandles i dette notat.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på ovenstående punkter.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

6. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris initiativer

7. Vi gennemgår i det følgende Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris initiativer i forhold til opfølgingspunkterne. Dette sker med henblik på at vurdere, om ministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Gennemgangen er baseret på en dokumentgennemgang og brevveksling med ministeriet

Landbrugsstyrelsens udlevering af materiale til Rigsrevisionen

8. Statsrevisorerne bemærkede, at der manglede oplysninger om 22 ud af 127 tilskuds-sager, der var sendt til Kammeradvokaten, i det materiale, som Rigsrevisionen modtog fra Landbrugsstyrelsen i august 2020.

9. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Landbrugsstyrelsen ville udforme beskrivelser af arbejdsgange mv., som skal sikre:

- at materiale, som udleveres til Rigsrevisionen, er afstemt med Rigsrevisionen
- at der er en fast proces for kvalitetssikring af materiale, der skal sendes til Rigsrevisionen
- at der foreligger dokumentation for materiale, som er sendt til og modtaget i Rigsrevisionen
- at de roller og rettigheder, som Rigsrevisionen i udgangspunktet tildeles i it-systemer ved revisionsbesøg, er tydeligt beskrevet, herunder hvordan udvidede rettigheder kan tildeles.

10. Landbrugsstyrelsen har oplyst, at styrelsen har opdateret sin procedure for håndtering af besøg fra Rigsrevisionen og tildeling af rettigheder til sagsbehandlingssystemer under Rigsrevisionens revisioner.

Vores gennemgang viser, at Landbrugsstyrelsen har opdateret sin interne instruks for håndtering af revisionsbesøg fra Rigsrevisionen, så instruksens indeholder beskrivelser af arbejdsgange mv., som sikrer de ovennævnte forhold.

11. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Landbrugsstyrelsen har udformet beskrivelser af arbejdsgange i forbindelse med samarbejdet med Rigsrevisionen. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Forvaltningskultur

12. Statsrevisorerne gentog henstillingen fra beretningen om forvaltning af tilskud til landbrugere om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri burde sikre kvaliteten af ministeriets tilskudsforvaltning og kontrolvirksomhed samt departementets tilsyn hermed.

13. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyste i sin redegørelse til beretningen, at den nye ledelse i Landbrugsstyrelsen havde igangsat tiltag, der skulle styrke forvaltningskulturen gennem et øget fokus på legalitet. Dette gjaldt bl.a. en styrkelse af det juridiske fagmiljø i styrelsen, hvor der var tiltrådt en ekstra vicedirektør med et samlet ansvar for det juridiske område, og hvor der ville blive oprettet en særskilt enhed for svig og omgåelse.

Vores gennemgang viser, at Landbrugsstyrelsen har oprettet en ny enhed ved navn "Svig & Omgåelse", som organisatorisk er placeret under området "Jura & Kvalitet". Enheden har til opgave at afklare mistanke om svig og herefter gennemføre en eventuel politianmeldelse.

14. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Landbrugsstyrelsen har oprettet en særskilt enhed for svig og omgåelse. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Landbrugsstyrelsens fortolkning af EU-forordningernes regler

15. Statsrevisorerne bemærkede, at Landbrugsstyrelsen i 13 tilskudssager havde udbetalt ca. 4,7 mio. kr. til tilskudsansøgere, der var mistænkt for svig i andre sager.

16. Det fremgik af beretningen, at udbetalingerne i de 13 tilskudssager var i modstrid med Kammeradvokatens vurdering, og at Landbrugsstyrelsen ikke havde afklaret, om det var i overensstemmelse med EU-forordningsgrundlaget.

17. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Landbrugsstyrelsen ville etablere en systematiseret praksis, hvor centrale regelfortolkninger af EU-forordninger løbende skulle gennemgås.

18. Landbrugsstyrelsen har oplyst, at styrelsen har nedsat en arbejdsgruppe, som skal udarbejde en metode og procedure for, hvordan styrelsen fremadrettet skal arbejde systematisk med fortolkning af EU-forordningernes regler.

Vores gennemgang viser, at arbejdsgruppen har besluttet, at hver enhed i Landbrugsstyrelsen, der fortolker regler, fra 2023 og frem hvert år skal udtage 2-3 af enhedens centrale regelfortolkninger til et review. Enhederne skal afrapportere til juraenheden, hvilke centrale regelfortolkninger de har gennemført i løbet af det forgangne år. Vores opfølgning viser, at arbejdet er sat i gang.

19. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Landbrugsstyrelsen har etableret en systematiseret praksis for sin fortolkning af regler i EU-forordninger. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Landbrugsstyrelsens anvendelse af Kammeradvokaten

20. Statsrevisorerne bemærkede, at Landbrugsstyrelsen fremover bør være opmærksom på ikke at sende tilskudssager til Kammeradvokaten for at få en juridisk vurdering af, om der foreligger svig og grundlag for politianmeldelse, hvis styrelsen alligevel vil fortsætte sagsbehandlingen, uden at der er kommet nye oplysninger i sagen.

21. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Landbrugsstyrelsen internt ville indskærpe:

- at alle henvendelser til Kammeradvokaten koordineres gennem én og samme enhed i Landbrugsstyrelsen
- at Kammeradvokatens råd og vejledning i udgangspunktet skal følges
- at grundlaget for beslutninger, der afviger fra Kammeradvokatens råd, dokumenteres.

22. Landbrugsstyrelsen har sendt et brev til alle sine enheder i maj 2022 med en beskrivelse af interne procedurer for anvendelse af Kammeradvokaten.

Vores gennemgang viser, at brevet indeholder beskrivelser af arbejdsgange mv., som forholder sig til ovennævnte forhold.

Landbrugsstyrelsen har oplyst, at styrelsen ikke har angivet, hvor hurtigt Kammeradvokatens indstillinger generelt skal eksekveres, da særlige forhold kan bevirke, at Kammeradvokatens indstilling ikke kan gennemføres umiddelbart efter, at den modtages i Landbrugsstyrelsen.

23. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har etableret nye rammer for Landbrugsstyrelsens anvendelse af Kammeradvokaten med henblik på at etablere en effektiv bekæmpelse af svig. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Stats- revisorernes mødebehandling og minister- redegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennem- gang ved Stats- revisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs- spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Landbrugsstyrel- sens forvaltning af tilskudssager med kvalificeret indika- tion på svig (nr. 12/2021) 21-03-2022 Minister- redegørelse: Ministeren for føde- varer, landbrug og fiskeri: 23-05-2022	Miljø- og Fødevarer- udvalget: 23-03-2022 Finansudvalget: 31-03-2022					